

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ett förfarande för små tvistemål

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ett förfarande för små tvistemål (RP 89/2025 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 58/2025 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Jukka Siro, justitieministeriet
- referendarieråd Jarmo Hirvonen, riksdagens justitieombudsmans kansli
- specialsakkunnig Inka Grönqvist, Domstolsverket
- justitieråd Tuija Turpeinen, högsta domstolen
- avdelningsdirektör, tingsdomare Petra Spring, Östra Nylands tingsrätt
- offentligt rättsbiträde, advokat Jani Ylisaukko-oja, Rättstjänstverket
- ledande expert Jari Suurla, Konkurrens- och konsumentverket
- advokat Miika Puisto, Finlands Advokater
- chefsjurist, VH Tarik Ahsanullah, Suomen Vuokranantajat ry
- verksamhetsledare Anne Viita, Vuokralaiset VKL ry
- professor Laura Ervo.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Helsingfors hovrätt
- Österbottens tingsrätt
- Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
- Konsumentförbundet rf
- professor (emerita) Tuula Linna.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att rättegångsbalken, rättshjälpslagen, lagen om domstolsavgifter, lagen om domstolspraktik, lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar och lagen om grupptalan ändras.

I propositionen föreslås bestämmelser om ett förfarande för små tvistemål. Det är fråga om ett rättegångsförfarande som iakttas i tingsrätten. Vid förfarandet handläggs tvistemål som gäller hyresförhållande för en bostadslägenhet, om tvisten uppgår till högst 10 000 euro eller om tvisten inte har något penningvärde. Dessutom förutsätts det att målet är tvistigt och att det till sin art och omfattning lämpar sig för förfarandet för små tvistemål.

Vid förfarandet för små tvistemål ska det belopp som den part som förlorat målet kan förpliktas att betala som ersättning för vinnarens rättegångskostnader vara begränsat. Förfarandet är också ett enklare sätt för handläggning av ett mål i tingsrätten än en fullskalig rättegång i tvistemål.

Parterna ska med vissa undantag använda e-tjänsten när de lämnar in handlingar till tingsrätten. Till denna del ska reformen sättas i kraft separat när e-tjänsten är färdig.

Genom propositionen genomförs föresatsen i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering om att införa ett förfarande för små tvistemål.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 april 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande synpunkter och ändringsförslag.

Handläggning av små tvistemål

Förfarandet vid små tvistemål är ett nytt rättegångsförfarande. Vid förfarandet handläggs tvistemål som grundar sig på hyresförhållanden för bostadslägenheter, om tvisten gäller högst 10 000 euro eller inte har något penningvärde. Saken ska handläggas som ett fullskaligt tvistemål om handläggning i förfarandet för små tvistemål inte är lämplig på grund av målets art och omfattning.

Det föreslagna nya förfarandet ändrar på hur mål som gäller hyresförhållanden för bostadslägenheter handläggs i tingsrätten. Det är fråga om ett förfarande som är enklare än en fullskalig rättegång i tvistemål. I förfarandet kan en part driva sitt mål utan hjälp av en jurist och med låg risk för rättegångskostnader.

Bakgrunden till propositionen är iakttagelserna om att det i ett internationellt perspektiv förs få tvistiga tvistemål till domstolarna i Finland. Särskilt antalet mindre tvistemål har minskat. Samtidigt har rättegångskostnaderna i tvistemål ökat betydligt. Det är därmed möjligt att man

Betänkande LaUB 4/2026 rd

undviker rättegång på grund av kostnadsrisken. Dessutom bedöms viljan att föra ett tvistemål till domstol påverkas av att rättegångar pågår länge i Finland. Oskäligt långa rättegångar är ett allvarligt problem med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna (se bl.a. LaUB 31/2022 rd, s. 4, och de tidigare betänkanden och utlåtanden som det hänvisas till där).

Lagutskottet anser att de föreslagna ändringarna är befogade och nödvändiga. När bestämmelserna om ersättning för rättegångskostnader senast sågs över genom att domstolens möjligheter att jämka beloppet av rättegångskostnader som dömts ut till den förlorande parten i ett tvistemål förbättrades, förutsatte riksdagen utifrån lagutskottets betänkande att regeringen skyndsamt vidtar nya lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att sänka rättegångskostnaderna och tröskeln för att inleda process i tvistemål (LaUB 23/2022 rd och RSv 240/2022 rd). Den aktuella propositionen syftar till att bemöta denna oro.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande ansett att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning (se GrUU 58/2025 rd, s. 4). Det påpekade dock att den föreslagna lagstiftningen gäller en mycket liten grupp av mål (se GrUU 58/2025 rd, s. 4). Grundlagsutskottet anser det vara ytterst viktigt att man så snart som möjligt utvidgar tillämpningsområdet för förfarandet för små tvistemål med beaktande av erfarenheterna av det nu föreslagna förfarandet.

Också lagutskottet fäster uppmärksamhet vid det snäva tillämpningsområdet för det nya förfarandet. Den långvariga ökningen av kostnadsrisken i rättegångar och rättegångarnas längd kräver effektiva lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att situationen ska bli bättre. Reformen medför dock endast en liten förbättring av nuläget. Eftersom procesströskeln behöver sänkas och tillgången till rättslig prövning förbättras också i andra grupper av mål än de som avses i propositionen, anser utskottet det vara viktigt att en utvidgning av tillämpningsområdet för förfarandet för små tvistemål utreds och att tillämpningsområdet så snabbt som möjligt utvidgas till andra grupper av mål. Enligt uppgift har tingsrätterna för närvarande flera grupper av mål som det nya förfarandet för små tvistemål bedöms lämpa sig för. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om saken (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

I propositionen bedöms det att det ökade antalet mål som följer av det föreslagna nya förfarandet ökar domstolarnas arbete i någon mån. Enligt propositionen ska genomförandet dock skötas inom ramen för de nuvarande anslagen. I propositionen hänvisas det till finanspolitiska ministerutskottets riktlinjer från februari 2024. Enligt dem ska resurser för uppgifter till följd av nya förpliktelser som följer av nationell lagstiftning huvudsakligen tilldelas genom att effektivisera av skötseln av de nuvarande uppgifterna (se RP, s. 25). Lagutskottet konstaterar att domstolarnas basfinansiering länge har varit för knapp, och att man därför har strävat efter att förbättra domstolarnas verksamhetsförutsättningar och förkorta de långa behandlingstiderna med tilläggsfinansiering som beviljats på basis av redogörelsen för rättsvården (se bl.a. LaUB 31/2022 rd och de tidigare utlåtanden som det hänvisas till där, samt LaUU 14/2023 rd, LaUU 11/2024 rd, LaUU 17/2024 rd, LaUU 1/2025 rd och LaUU 7/2025 rd). Mot denna bakgrund är det problematiskt att öka domstolarnas uppgifter utan motsvarande tilläggsfinansiering. Därför betonar lagutskottet att om antalet mål och behovet av resurser vid domstolarna visar sig bli betydligt större än vad som uppskattats i propositionen, bör domstolarnas anslag ses över.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

Eftersom det är fråga om en reform som principiellt och i praktiken är betydande, bör man i fortsättningen följa hur den fungerar och vilka konsekvenser den har och lämna en utredning om saken till lagutskottet före utgången av 2030. Bland annat bör man särskilt noga följa hur bestämmelserna om tillämpningsområdet för förfarandet för små tvistemål, rättegångsombudets och rättegångsbiträdets behörighet och om ersättning för rättegångskostnader fungerar samt vilka konsekvenser reformen har för tillgången till rättslig prövning, handläggningstiderna, antalet mål och domstolarnas resurser. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om saken (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

E-tjänsten

Enligt den föreslagna regleringen ska parterna med vissa undantag använda den elektroniska ärendehanteringstjänsten när de lämnar in handlingar till tingsrätten (6 a kap. 6—8 § i lagförslag 1). Lagutskottet förhåller sig i princip positivt till förslaget, eftersom digitaliseringen av rättsvården är ett sätt att effektivisera rättegångsförfarandet. Det medför således många fördelar för såväl domstolarna som parterna. Det är dock viktigt att man på det sätt som föreslås av särskilda skäl kan avvika från skyldigheten att använda e-tjänsten för att tillgången till rättslig prövning inte ska äventyras. Detta är motiverat till exempel när en parts förmåga att sköta ärenden i e-tjänsten är klart sämre än normalt exempelvis på grund av hög ålder eller funktionsnedsättning (se RP, s. 44).

Det föreslås att bestämmelserna om användning av e-tjänsten sätts i kraft separat senare när tjänsten är klar. Lagutskottet anser att lösningen är motiverad. Det är viktigt att förfarandet för små tvistemål införs så snart som möjligt i stället för att vänta på att e-tjänsten blir klar.

Behörighetsvillkoren för rättegångsombud och rättegångsbiträde

I propositionen föreslås det att rättegångsombudet eller rättegångsbiträdet för den som är part vid små tvistemål kan vara en myndig redbar person som annars är lämplig och skickad för uppdraget samt som inte är försatt i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats (15 kap. 2 § i lagförslag 1). Därmed får också en sådan lekman eller till exempel en juris studerande som uppfyller dessa villkor vara rättegångsombud eller rättegångsbiträde. Förslaget avviker från de nuvarande behörighetsvillkoren för rättegångsombud och rättegångsbiträden i tvistemål, där det förutsätts att de är advokater, offentliga rättsbiträden eller rättegångsbiträden med tillstånd.

Under utskottsbehandlingen har det också framförts andra alternativ till den föreslagna regleringen, men lagutskottet har efter en samlad bedömning beslutat ställa sig bakom regeringens förslag till lösning. Utskottet anser att behovet av biträde minskas till följd av att de ärenden som handläggs i förfarandet för små tvistemål och själva förfarandet är enkla samt av att domarna aktivt leder processen. Den föreslagna lösningen kan också bidra till att förbättra tillgången till rättslig prövning, eftersom den som är part i förfarandet för små tvistemål kan bli tvungen att betala biträdets arvode eller åtminstone en del av arvodet också fastän parten vunnit målet.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

Ersättning för rättegångskostnader

Regeringen föreslår att den förlorande parten kan åläggas att ersätta den vinnande partens rättegångskostnader i tingsrätten till ett belopp av högst 500 euro eller, om huvudförhandling har hållits i målet, till ett belopp av högst 1 000 euro (21 kap. 8 d § i lagförslag 1). Dessutom kan parten åläggas att ersätta motparten för beloppet av en rättegångsavgift som tas ut hos denna och för särskilda kostnader som orsakats denna.

Lagutskottet anser att det är motiverat att föreskriva om ersättningstak, även om det kan innebära att den vinnande parten inte alltid får full ersättning för sina rättegångskostnader. Rättegångskostnaderna i tvistemål som avgjorts vid huvudförhandling i tingsrätten har ökat betydligt under de senaste decennierna. Parternas yrkanden på rättegångskostnader var år 2019 mer än 2,5 gånger större än år 1995. Särskilt rättegångskostnaderna för privatpersoner har ökat (se LaUB 23/2022 rd, s. 3). Utskottet påpekar att utan en begränsning av ersättningsskyldigheten, så minskar inte den ekonomiska risken i anslutning till beloppet av de rättegångskostnader som parten ska ersätta och tillgången till rättslig prövning förbättras inte.

Utskottet har inget att anmärka på de detaljerna i den föreslagna regleringen. En tydlig, konsekvent och enkel tillämpning av lagstiftningen talar för att de rättegångskostnader som ersätts regleras entydigt och schematiskt och att ersättningstak gäller alla hyrestvister, inklusive vräkning. Om ett mål dock på grund av sin art eller omfattning inte kan behandlas i förfarandet för små tvistemål, behandlas det i en fullskalig rättegång i tvistemål där ersättningstak inte tillämpas.

Återförvisande av mål till tingsrätten

Ett mål kan återförvisas från en högre domstol till en lägre domstol i enlighet med principerna i rättspraxis och rättslitteraturen. Det kan vara nödvändigt att återförvisa ett mål för att säkerställa en rättvis rättegång.

Lagutskottet betonar dock att ett ärende som behandlats i ett förfarande för små tvistemål inte bör återförvisas från hovrätten till tingsrätten på lätta grunder. Utgångspunkten bör således vara att hovrätten ska sträva efter att avgöra målen inom ramen för de allmänna lagtolkningsprinciperna, direkt i hovrätten (se även RP, s. 41).

Ikraftträdande

Enligt propositionen avses de föreslagna lagarna träda i kraft den 1 april 2026, men ikraftträdandet skjuts upp på grund av den tid som riksdagsbehandlingen av propositionen kräver. Enligt uppgifter till utskottet avses de föreslagna lagarna träda i kraft i september 2026.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av rättegångsbalken

6 a kap. Handläggning av små tvistemål

3 §. Paragrafen innehåller bestämmelser om kraven på innehållet i stämningsansökan vid förfarandet för små tvistemål. Enligt 2 mom. 3 punkten ska i stämningsansökan uppges den elektroniska adress eller eventuella andra adress till vilken kallelser, uppmaningar och meddelanden avsedda för käranden kan sändas.

Riksdagen har nyligen behandlat en proposition med förslag till lagstiftning om prioritering av elektronisk delgivning i myndighetsverksamhet (RP 124/2025 rd). I propositionen föreslås det att 5 kap. 2 och 10 § i rättegångsbalken, som gäller angivande av processadress i tingsrätten, ändras på samma sätt som i den aktuella propositionen i fråga om förfarandet för små tvistemål. Riksdagen godkände den 6 mars 2026 utan ändringar dessa förslag som gällde ändringar i de allmänna bestämmelserna (RSv 10/2026 rd). Ändringarna avses träda i kraft så snart som möjligt. Det som sägs ovan innebär att det inte längre behöver föreskrivas särskilt om processadress i detta sammanhang, och lagutskottet föreslår därför att 2 mom. 3 punkten stryks.

4 §. Paragrafen innehåller bestämmelser om kraven på innehållet i svaromålet i förfarandet för små tvistemål. I 2 mom. 3 punkten föreskrivs om processadress på samma sätt som i 3 § 2 mom. 3 punkten ovan. Utskottet hänvisar till vad det påpekat ovan och föreslår att 3 punkten stryks.

11 kap. Om delgivning i rättegång

3 b §. I 1 mom. föreskrivs det om telefondelgivning. Den föreslagna ändringen måste samordnas med ändringen av samma bestämmelse enligt proposition RP 188/2025 rd. I sitt betänkande av den 19 mars 2026 föreslog lagutskottet att ifrågasvarande ändring godkänns enligt propositionen (LaUB 3/2026 rd). Ändringen avses enligt uppgift träda i kraft i juni 2026, dvs. före de lagar som föreslås i den aktuella propositionen.

21 kap. Om rättegångskostnader

8 d §. Utskottet föreslår att 5 mom. justeras så att det hänvisas till 2026 i stället för till 2025.

2. Lagen om ändring av 5 och 6 § i rättshjälpslagen

6 §. Rättshjälpens innehåll i vissa fall. I 2 mom. räknas upp de grupper av mål och ärenden där rättshjälpen inte omfattar biträdande trots att de ekonomiska förutsättningarna för rättshjälp uppfylls. Det föreslås att det till momentet fogas en ny 2 punkt enligt vilken rättshjälpen inte omfattar biträdande i mål som handläggs i förfarandet för små tvistemål, om det inte finns särskilt vägande skäl till det som hänför sig till sökandens person. Syftet med den föreslagna ändringen är att beakta att behovet av juridisk hjälp i mål som behandlas i förfarandet för små tvistemål är mindre än i många andra mål. Avsikten är dock samtidigt att säkerställa att de mindre bemedlade vid behov får rättshjälp.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

Punkten har vid utskottets sakkunnigutfrågning ansetts svår att tillämpa och den har bedömts kunna leda till ett oändamålsenligt resultat vid bedömningen av behovet av biträde. Utskottet föreslår att punkten ändras så att en förutsättning är att sökandens rättsskydd av särskilda skäl kräver att ett biträde anlitas. Utskottet anser att detta bättre motsvarar propositionens syfte och systematiken i den gällande rättshjälpslagen.

Den ändring som utskottet föreslår innebär att en sökande kan beviljas rättshjälp när de ekonomiska förutsättningarna uppfylls, men att ett biträde som bekostas av staten förordnas endast i det fall att sökandens rättsskydd av särskilda skäl kräver det. Vid bedömningen av förutsättningarna är det fråga om en helhetsbedömning där man på ett övergripande sätt beaktar omständigheter som påverkar målet eller ärendet. Sådana omständigheter är exempelvis målets eller ärendets art, dess betydelse för sökanden, sökandens förmåga att själv driva sitt mål eller ärende effektivt och andra omständigheter som hänför sig till behovet av biträde. Kravet på särskilda skäl innebär dock att tröskeln är högre än i brottmål. För detta talar att det är fråga om små tvistemål och att domaren leder processen aktivare än i vanliga tvistemål. Utskottet påpekar också att sökandens svaga språkkunskaper inte i sig är ett sådant särskilt skäl som avses i bestämmelsen och att svaga språkkunskaper i sig inte innebär att sökandens rättsskydd förutsätter att ett biträde förordnas.

3. Lagen om ändring av 2 § i lagen om domstolsavgifter

2 §. Rättegångsavgiftens storlek. Utskottet föreslår att den inledande meningen i 1 mom. justeras så att det hänvisas till 2026 i stället för till 2025.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen. Utskottet föreslår att bestämmelsen kompletteras med ett nytt 3 mom. om justering av rättegångsavgifternas storlek.

7. Lagen om ändring av 4 § i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar (Nytt)

4 §. Hur medling i domstol inleds. Enligt 2 mom. i den gällande paragrafen kan en sak som är föremål för rättegång hänskjutas till medling på begäran av en part eller parterna. Begäran formuleras fritt, och den ska göras innan förberedelsen förklarats avslutad.

Vid små tvistemål är det fråga om handläggning av tvistemål som rättegång i allmän domstol. Därför är också medling i domstol möjlig i dessa ärenden. Kravet i 2 mom. på att begäran om att saken hänskjuts till medling i domstol ska framställas innan förberedelsen har förklarats avslutad kan dock begränsa möjligheten att få en sak som handlagts i förfarandet för små tvistemål hänskjutet till medling i domstol. Detta beror på att förberedelseskedet i förfarandet för små tvistemål är kort och att frågor som vid en fullskalig rättegång utreds i förberedelsesammanträdet i allmänhet tas upp vid huvudförhandlingen. Lagutskottet föreslår därför att momentet kompletteras med en tredje mening som gör det möjligt att begära att en sak som behandlas i förfarandet för små tvistemål hänskjuts till medling i domstol ännu vid huvudförhandlingen före bevisupptagningen.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 4—6 i proposition RP 89/2025 rd utan ändringar.

*Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 89/2025 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Riksdagen godkänner ett nytt lagförslag 7. (Utskottets nya lagförslag)

Riksdagen godkänner två uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättegångsbalken 2 kap. 5 §, 11 kap. 3 b § 1 mom., 12 kap. 17 § 1 mom., 15 kap. 2 § 4 mom., 21 kap. 8 d § och 24 kap. 15 § 3 mom.,
sådana de lyder, 2 kap. 5 § i lagarna 768/2002 och 811/2008, 11 kap. 3 b § 1 mom. i lag 439/2018, 12 kap. 17 § 1 mom. i lag 1052/1991, 15 kap. 2 § 4 mom. i lag 482/2023, 21 kap. 8 d § i lag 601/2002 och 24 kap. 15 § 3 mom. i lag 165/1998, och
fogas till lagen ett nytt 6 a kap. och till 12 kap. en ny 17 a § som följer:

2 kap.

Om domförhet

5 §

Tingsrätten består av endast ordföranden
1) i ett ansökningsärende vars behandling inte fortsätter i den ordning som bestäms för behandling av tvistemål,
2) i ett mål som avses i 6 a kap.,
3) vid förberedelse,

Betänkande LaUB 4/2026 rd

4) vid huvudförhandling i tvistemål, om domaren är den domare som ansvarat för förberedelsen och målets art eller omfattning inte förutsätter att det behandlas i fulltalig sammansättning,

5) när den tar upp bevisning utom huvudförhandlingen, samt

6) när den separat behandlar säkringsåtgärder som nämns i 7 kap.

Tingsrätten ska ge parterna tillfälle att yttra sig om nödvändigheten av en sådan fulltalig sammansättning som avses i 1 mom. 4 punkten. Om en part anser att en fulltalig sammansättning är nödvändig, kan ett ärende bara av särskilda skäl avgöras vid huvudförhandling i sammansättning med en domare.

6 a kap.

Handläggning av små tvistemål

1 §

I detta kapitel föreskrivs om undantag från handläggningen av tvistemål i tingsrätten i fråga om små tvistemål.

2 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på handläggningen av ett tvistemål i tingsrätten, om

1) kärandens yrkande grundar sig på ett hyresförhållande för en bostadslägenhet,

2) kärandens yrkande vid tidpunkten när talan väcks gäller ett kapital på högst 10 000 euro eller inte gäller en penningprestation, och

3) målet inte kan handläggas som ett summariskt tvistemål.

Ett mål handläggs dock inte enligt bestämmelserna i detta kapitel, om det med hänsyn till målets art eller omfattning inte är lämpligt. Parterna ska höras innan beslut enligt detta moment fattas.

3 §

Käranden ska i stämningsansökan uppge att målet enligt kärandens uppfattning är tvistigt och omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel.

I stämningsansökan ska också uppges de uppgifter som avses i 5 kap. 2 §. I stämningsansökan ska dock

1) som grund för yrkandet nämnas endast de omständigheter som yrkandet omedelbart grundar sig på, och

2) alltid uppges de bevis som käranden har för avsikt att lägga fram till stöd för de omedelbara grunderna för sina yrkanden och vad som ska styrkas med varje bevis, och

~~3) uppges den elektroniska adress eller eventuella andra adress till vilken kallelser, uppmaningar och meddelanden avsedda för käranden kan sändas.~~

4 §

Svaranden ska i sitt svaromål anmäla om svaranden medger eller motsätter sig käromålet.

Om svaranden motsätter sig käromålet, ska i svaromålet också lämnas de uppgifter som avses i 5 kap. 10 §. I svaromålet ska dock

Betänkande LaUB 4/2026 rd

1) som grund för svaromålet nämnas endast de omständigheter som omedelbart ligger till grund för att svaranden motsätter sig, och

2) alltid uppges de bevis som svaranden har för avsikt att lägga fram till stöd för de omedelbara grunderna för att svaranden motsätter sig käromålet och vad som ska styrkas med varje bevis, och

~~3) uppges den elektroniska adress eller eventuella andra adress till vilken kallelser, uppmaningar och meddelanden avsedda för svaranden kan sändas.~~

5 §

Käranden ska lämna in skriftliga bevis till tingsrätten i samband med stämningsansökan och svaranden i samband med sitt svaromål.

6 §

Parterna ska lämna in stämningsansökan, svaromålet och andra handlingar till tingsrätten via e-tjänsten, om inte tingsrätten av särskilda skäl tillåter att en part lämnar in en handling på något annat sätt.

Följande handlingar behöver dock inte lämnas in via e-tjänsten:

1) svaromål i ett mål som har inletts genom en stämningsansökan i ett summariskt tvistemål som avses i 5 kap. 3 §, eller

2) missnöjesanmälan.

I e-tjänsten kan en part hänvisas till att iaktta bestämmelserna i denna lag.

7 §

Om en part som ska lämna in en handling till tingsrätten via e-tjänsten lämnar in handlingen på något annat sätt, ska tingsrätten uppmana parten att lämna in handlingen via e-tjänsten inom utsatt tid. Parten ska samtidigt underrättas om vad som föreskrivs i 8 §.

Tingsrätten kan av särskilda skäl förlänga den tid som avses i 1 mom.

8 §

Om en part som ska lämna in en handling till tingsrätten via e-tjänsten trots uppmaning inte på detta sätt till tingsrätten lämnar in

1) stämningsansökan, avvisas den,

2) svaromålet, avgörs målet enligt 5 kap. 13 §,

3) en skriftlig utsaga som har begärts av tingsrätten, avgörs målet enligt 12 kap. 10–13 §,

4) ett skriftligt bevis eller en annan handling, beaktas handlingen inte vid handläggningen av målet,

5) besvär eller motbesvär, lämnas de utan prövning.

Ändring i ett avgörande som tingsrätten har fattat med stöd av 1 mom. söks på det sätt som föreskrivs i denna lag.

9 §

Tingsrätten ska handlägga ett mål som gäller vräkning före andra mål som handläggs i förfarandet för små tvistemål.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

10 §

Utöver vad som föreskrivs i 5 och 6 kap. ska tingsrätten på ett ändamålsenligt sätt för parterna redogöra för hur handläggningen av målet framskrider och för de omständigheter som är av betydelse för avgörandet av målet. Tingsrätten ska fästa uppmärksamhet vid att parterna kan driva sitt mål på lika villkor.

11 §

Tingsrätten kan under förberedelsen separat besluta att en part inom utsatt tid ska

- 1) framställa sina yrkanden och grunderna för dem samt yttra sig om vad motparten har framfört,
- 2) uppge tingsrätten alla bevis som parten vill lägga fram och vad som ska styrkas med varje bevis, samt
- 3) lämna in alla skriftliga bevis som parten vill åberopa i målet till tingsrätten.

Ett i 1 mom. avsett föreläggande meddelas vid äventyr att parten inte efter denna tid får åberopa nya yrkanden eller omständigheter eller andra bevis, om inte parten gör sannolikt att förfarandet har en giltig orsak.

Vid förfarandet för små tvistemål tillämpas inte 6 kap. 9 §, om inte ett förberedelsesammanträde har hållits i målet.

12 §

Om tingsrätten anser att det främjar handläggningen av målet eller möjligheten till förlikning, kan tingsrätten göra en skriftlig eller muntlig sammanfattning av de ostridiga och tvistiga frågor som är av betydelse för avgörandet av målet samt vid behov av bevisen och vad som ska styrkas med varje bevis. Sammanfattningen kan också innehålla tingsrättens preliminära bedömning av hur bevisbördan gällande de tvistiga frågorna fördelas i målet.

13 §

Tingsrätten kan avvisa bevisning som läggs fram i ett mål som handläggs i förfarandet för små tvistemål också om det är motiverat för att främja att målet handläggs på behörigt sätt.

14 §

Om målet inte har avgjorts vid den skriftliga förberedelsen, ska det överföras direkt till huvudförhandling. Ett förberedelsesammanträde kan hållas endast om det behövs av särskilda skäl.

15 §

Tingsrätten ska när huvudförhandlingen inleds redogöra för vad målet gäller och för resultatet av förberedelsen. Tingsrätten ska ställa de frågor som är nödvändiga för att de omständigheter som avses i 5 kap. 19 § ska klarläggas och se till att parterna uppger alla omständigheter som de vill åberopa.

Efter det tar tingsrätten upp bevis. Den som hörs ska förhöras av tingsrätten, om inte tingsrätten anser att det finns skäl att uppgiften ska anförtros en part. Parterna ska ges tillfälle att ställa frågor till den som hörs.

Slutligen håller parterna sina slutpläderingar.

Tingsrätten ska försöka slutföra huvudförhandlingen utan dröjsmål vid ett enda sammanträde.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

16 §

När målet avgörs får allt som har lagts fram i stämningsansökan, det skriftliga svaromålet och utsagorna eller i övrigt beaktas.

17 §

Avgörandet ska motiveras. I domskälen ska det kort anges vad de slutsatser som dragits av bevisningen grundar sig på samt de omständigheter och den rättstillämpning som avgörandet omedelbart grundar sig på.

I avgörandet ska det nämnas att målet har handlagts enligt bestämmelserna i detta kapitel.

18 §

Om huvudförhandling har hållits i målet, ska tingsrätten avkunna sitt avgörande genom att meddela domslutet och huvudinnehållet i domskälen under huvudförhandlingsdagen.

Tingsrätten får dock av särskilda skäl meddela avgörandet i tingsrättens kansli. I detta fall ska avgörandet meddelas så snart som möjligt.

19 §

Bestämmelser om tingsrättens sammansättning i ett mål som handläggs i förfarandet för små tvistemål finns i 2 kap. 5 §, bestämmelser om telefondelgivning i 11 kap. 3 b §, bestämmelser om återvinning i 12 kap. 17 och 17 a §, bestämmelser om rättegångsombud och rättegångsbiträde i 15 kap. 2 § och bestämmelser om ersättning av rättegångskostnader i 21 kap. 8 d §.

Om inte något annat föreskrivs i detta kapitel eller i någon av de paragrafer som nämns i 1 mom., tillämpas på handläggning i tingsrätten av ett mål som omfattas av kapitlets tillämpningsområde vad som annanstans i lag föreskrivs om handläggning av tvistemål i tingsrätten.

Om det i lag föreskrivs att ett mål eller ärende ska behandlas på det sätt som föreskrivs om handläggning av tvistemål, handläggs målet eller ärendet med iakttagande av bestämmelserna i detta kapitel, om det uppfyller kraven enligt 2 §.

11 kap.

Om delgivning i rättegång

3 b §

När domstolen har hand om delgivningen kan den verkställas också så att innehållet i den handling som ska delges berättas för mottagaren per telefon (*telefondelgivning*). En stämning kan dock inte delges per telefon i andra än i 5 kap. 3 § och 6 a kap. avsedda mål eller i 5 a kap. eller 8 kap. 11 § i lagen om rättegång i brottmål avsedda mål.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

12 kap.

Om parterna

17 §

Om en återvinningsansökan tas upp, kan inte i målet beaktas omständigheter som inte med stöd av 5 kap. 22 §, 6 kap. 9 § och 6 a kap. 11 § hade kunnat beaktas vid den behandling där tredskodomen meddelades.

---

17 a §

Ett återvinningsmål behandlas enligt bestämmelserna i 6 a kap., om återvinning söks i ett mål som skulle ha behandlats i enlighet med bestämmelserna i det kapitlet om målet varit tvistigt. Ansökan om återvinning behöver dock inte lämnas in till tingsrätten via e-tjänsten.

15 kap.

Om rättegångsombud

2 §

Också någon annan än i 1 mom. avsedd, myndig redbar person som annars är lämplig och skickad för uppdraget samt som inte är försatt i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats får anlitas såsom rättegångsombud eller rättegångsbiträde

- 1) i ett mål som avses i 5 kap. 3 §,
  - 2) i ett mål som avses i 6 a kap.,
  - 3) i ett ansökningsärende som inte är tvistigt,
  - 4) i ett jorddomstolsärende.
-

21 kap.

Om rättegångskostnader

8 d §

I ett mål som har handlagts i förfarandet för små tvistemål kan en part åläggas att ersätta motpartens rättegångskostnader i tingsrätten till ett belopp av högst 500 euro eller, om huvudförhandling har hållits i målet, till ett belopp av högst 1 000 euro. Dessutom kan parten åläggas att ersätta motparten för beloppet av en rättegångsavgift som tas ut hos denna och för särskilda kostnader som orsakats denna.

Om målet avgörs enligt 5 kap. 13 eller 14 § genom tredskodom utan fortsatt förberedelse, döms rättegångskostnaderna ut i enlighet med 8 c §.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas dock inte, om parten eller partens företrädare, ombud eller biträde har förfarit på ett sätt som avses i 4 § 1 mom. eller 5 eller 6 §.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

Om målet också har behandlats i något annat förfarande än förfarandet enligt 6 a kap., tillämpas 1 mom. inte till denna del på partens skyldighet att ersätta motpartens rättegångskostnader.

Storleken på de i 1 mom. avsedda beloppen, vilka motsvarar 2026 års penningvärde, ska justeras genom förordning av justitieministeriet med fem års mellanrum så att beloppen motsvarar förändringen i penningvärdet. Beloppen avrundas till närmaste hela 50 euro.

24 kap.

Om domstolens avgörande

15 §

Domen eller det slutliga beslutet ska undertecknas av dem som har deltagit i avgörandet av saken. Den expedition som ska ges en part är den undertecknade domen eller det undertecknade slutliga beslutet eller en kopia av domen eller det slutliga beslutet som har undertecknats av föredraganden i saken eller någon annan tjänsteman som presidenten förordnat.

Bestämmelser om ikraftträdandet av 6 a kap. 6–8 § i denna lag utfärdas särskilt genom lag.

Till övriga delar träder denna lag i kraft den 20 .

På mål som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Bestämmelserna i 24 kap. 15 § 3 mom. i denna lag tillämpas dock också på mål som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 5 och 6 § i rättshjälpslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättshjälpslagen (257/2002) 5 § 2 mom. och 6 § 2 mom., av dem den förstnämnda bestämmelsen sådan den lyder i lag 927/2008, som följer:

Betänkande LaUB 4/2026 rd

5 §

Av ett biträde vidtagna åtgärder som ingår i rättshjälp

Rättshjälpen omfattar biträdets åtgärder för en tid av högst 80 timmar eller, om målet eller ärendet handläggs i förfarandet för små tvistemål, för en tid av högst åtta timmar. Den domstol som behandlar saken kan dock besluta att rättshjälpen ska fortsätta. En förutsättning för detta är att rättshjälpstagaren lägger fram en utredning om de nödvändiga åtgärder som behandlingen av ärendet förutsätter samt att det finns särskilda skäl att fortsätta rättshjälpen med beaktande av rättshjälpstagarens behov av rättsskydd och ärendets art och omfattning. Domstolen ska då fastställa ett maximiantal timmar för de åtgärder för vilka ersättning betalas till biträdet. Detta antal timmar får inte överskrida 30 timmar åt gången, om inte domstolen på grund av ärendets särskilda omfattning bestämmer annat. Begäran om fortsatt rättshjälp ska göras i god tid innan antalet timmar har uppnåtts.

6 §

Rättshjälpens innehåll i vissa fall

Rättshjälpen omfattar inte biträdande

1) i ansökningsärenden som behandlas i allmän domstol, om det inte finns särskilt vägande skäl till det,

2) i mål som handläggs i förfarandet för små tvistemål, om inte ~~det finns särskilt vägande skäl till det som hänför sig till sökandens person~~ sökandens rättsskydd av särskilda skäl kräver att ett biträde anlitas,

3) i enkla brottmål, där enligt allmän straffpraxis strängare straff än böter inte är att vänta eller där den åtalades rättsskydd med hänsyn till det straff som i övrigt kan väntas och utredningen i målet inte kräver att ett biträde anlitas,

4) i ärenden som gäller beskattning eller offentlig avgift, om det inte finns särskilt vägande skäl till det, och inte heller

5) i ärenden där rätten att framställa rättelseyrkande eller besvärsrätten grundar sig på medlemskap i en kommun eller något annat offentligt samfund.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

3.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om domstolsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domstolsavgifter (1455/2015) 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 303/2017, 662/2021 och 893/2023, som följer:

2 §

Rättegångsavgiftens storlek

För behandlingen av tviste- och brottmål samt mål och ärenden som gäller ändringssökande och extraordinärt ändringssökande och för behandlingen av andra rättskipningsmål och rättskipningsärenden tas det ut en rättegångsavgift på 2026 års nivå enligt följande:

- 1) i högsta domstolen 610 euro,
- 2) i högsta förvaltningsdomstolen 610 euro,
- 3) i hovrätten
  - a) för brottmål, ändringssökande enligt utsökningsbalken (705/2007) och mål och ärenden där förlikning inte är tillåten 310 euro,
  - b) för andra än i underpunkt a avsedda mål och ärenden 610 euro,
- 4) i förvaltningsdomstolen 310 euro,
- 5) i tingsrätten
  - a) för brottmål, mål som har handlagts i förfarandet för små tvistemål, ändringssökande enligt utsökningsbalken och mål och ärenden där förlikning inte är tillåten 310 euro,
  - b) för tvistemål enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken som avgjorts genom tredskodom eller genom dom efter medgivande eller avskrivits och där uppgifterna har förmedlats direkt till tingsrättens datasystem 70 euro,
  - c) för andra än i underpunkt b avsedda tvistemål enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken som avgjorts genom tredskodom eller genom dom efter medgivande eller avskrivits 100 euro,
  - d) för mål eller ärenden enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken som svaranden bestrider 310 euro,
  - e) för jordrättsmål och jordrättsärenden och andra än i underpunkterna a–d avsedda tvistemål 610 euro,
- 6) i arbetsdomstolen 2 440 euro,
- 7) i marknadsdomstolen 2 440 euro,
- 8) i försäkringsdomstolen 610 euro.

Om värdet av upphandlingen i ett ärende som gäller offentlig upphandling och som behandlas vid marknadsdomstolen är minst 1 miljon euro, är behandlingsavgiften 4 880 euro. Om värdet av upphandlingen är minst 10 miljoner euro, är behandlingsavgiften 7 300 euro. I de förvaltningsstvemål som behandlas som upphandlingsärenden och som avses i 67 § 2 mom. i

Betänkande LaUB 4/2026 rd

lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021) är rättegångsavgiften 310 euro.

Rättegångsavgiften för en enskild är 610 euro i marknadsdomstolen och arbetsdomstolen och 310 euro i försäkringsdomstolen.

Vid sökande av ändring hos högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen i ett mål eller ärende som avgjorts av marknadsdomstolen är avgiften lika stor som i marknadsdomstolen och bestäms enligt samma principer som i den domstolen.

För behandling i tingsrätten av tvistemål i förfarandet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande tas det ut 100 euro i rättegångsavgift. För behandling i tingsrätten av tvistemål i förfarandet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande tas det ut 310 euro i rättegångsavgift. En ansökan om förnyad prövning av en dom jämförs vid tillämpningen av denna lag med en extraordinär ändringsansökan.

Storleken på de avgifter som föreskrivs ovan ska justeras genom förordning av justitieministeriet med tre års mellanrum så att avgifterna motsvarar förändringen i penningvärdet. Avgifterna avrundas till närmaste hela tio euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ett mål eller ärende som var anhängigt vid domstolen före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Med avvikelse från 2 § 6 mom. justeras avgifternas storlek första gången den 1 januari 2028. Justeringen görs då i förhållande till penningvärdet den 1 januari 2025. (Nytt 3 mom.)

4.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om domstolspraktik

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domstolspraktik (674/2016) 16 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 210/2019, som följer:

Betänkande LaUB 4/2026 rd

16 §

En tingsnotaries befogenheter enligt lagmannens förordnande

Lagmannen får förordna den som tjänstgjort som tingsnotarie i två månader att delta i behandlingen av enskilda mål som

1) ordförande, om målet handläggs enligt det förfarande som avses i 6 a kap. i rättegångsbalken eller det är fråga om ett annat tvistemål som gäller hyra av bostadslägenhet eller som gäller ett penningbelopp eller en egendom eller förmån vars värde är högst 20 000 euro,

-----

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

_____

5.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar (248/1965) 1 § 2 mom. som följer:

1 §

Då för hovrätt eller högsta domstolen avsedd handling skall eller kan ingivas till annan myndighet, må handlingen även till denna insändas med posten eller inlämnas genom bud, såsom i 1 mom. är sagt. Bestämmelser om inlämnande av besvärsskriften och motbesvären till hovrätten vid förfarandet för små tvistemål finns dock i 6 a kap. i rättegångsbalken.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas särskilt genom lag.

_____

6.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om grupptalan

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om grupptalan (444/2007) 1 § 4 mom. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

I fråga om handläggningen av grupptalan gäller utöver denna lag i tillämpliga delar vad som i övrigt föreskrivs om handläggning av tvistemål. Vid handläggningen av grupptalan tillämpas dock inte bestämmelserna i 6 a kap. i rättegångsbalken.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____ .
_____

Utskottets nya lagförslag

7.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar (394/2011) 4 § 2 mom. som följer:

Betänkande LaUB 4/2026 rd

4 §

Hur medling i domstol inleds

En sak som är föremål för rättegång kan hänskjutas till medling på begäran av en part eller parterna. Begäran formuleras fritt, och den ska göras innan förberedelsen förklarats avslutad. I en sak som behandlas i förfarandet för små tvistemål enligt 6 a kap. i rättegångsbalken kan begäran dock göras ännu vid huvudförhandlingen före bevisupptagningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen utreder möjligheterna att så snabbt som möjligt utvidga tillämpningsområdet för förfarandet för små tvistemål till nya grupper av mål.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur förfarandet för små tvistemål fungerar och vilka konsekvenser det har och lämnar en utredning om saken till lagutskottet före utgången av 2030. Bland annat bör man följa hur bestämmelserna om tillämpningsområdet för förfarandet för små tvistemål, rättegångsombudets och rättegångsbiträdets behörighet och om ersättning för rättegångskostnader fungerar samt vilka konsekvenser reformen har för tillgången till rättslig prövning, handläggningstiderna, antalet mål och domstolarnas resurser.

Betänkande LaUB 4/2026 rd

Helsingfors 19.3.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Sandra Bergqvist sv
medlem Pekka Aittakumpu saf
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Jessi Jokelainen vänst
medlem Aleksi Jäntti saml
medlem Anette Karlsson sd
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Susanne Päivärinta saml
medlem Mika Riipi cent
medlem Joakim Vigelius saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.